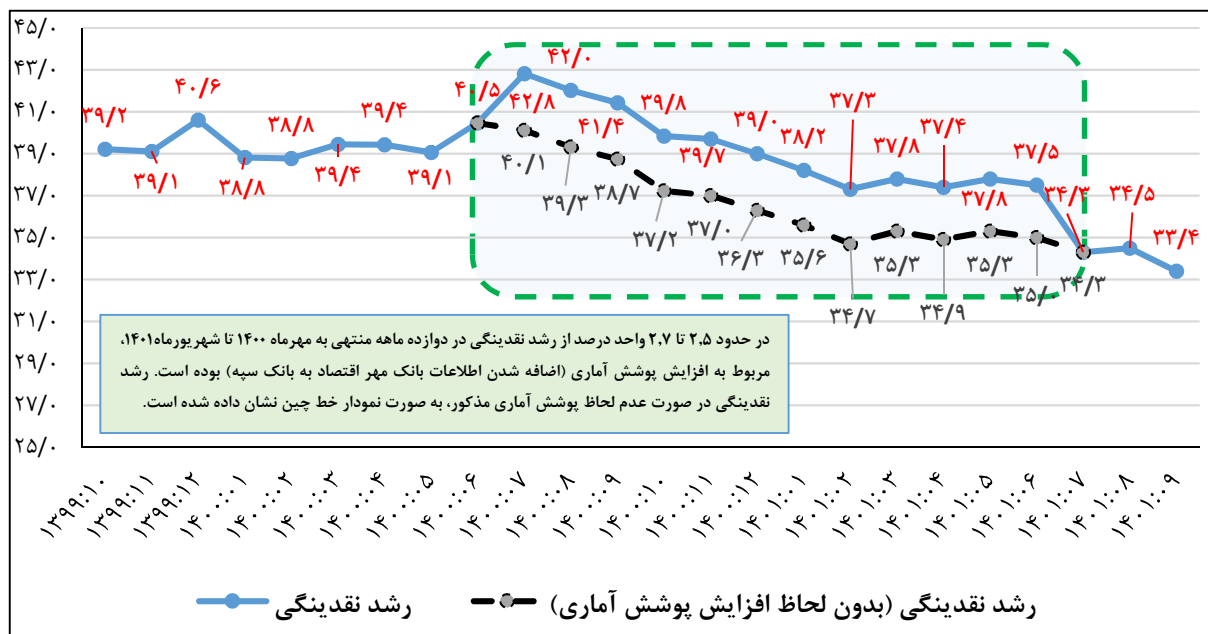

" تحولات کل‌های پولی در نه ماهه سال ۱۴۰۱ "

➤ **نقدینگی:** بررسی تحولات نقدینگی در آذرماه ۱۴۰۱ حاکی از تداوم روند کاهشی رشد این متغیر همچون ماه‌های گذشته بوده به طوری که حجم نقدینگی در پایان آذر ماه ۱۴۰۱ به رقم ۵۹۰۵۶/۱ هزار میلیارد ریال رسید که نسبت به پایان سال ۱۴۰۰ معادل ۲۲/۲ درصد رشد نشان می‌دهد. همچنین، نرخ رشد دوازده‌ماهه نقدینگی از ۴۱/۴ درصد در پایان آذرماه ۱۴۰۰ طی یک روند نزولی به ۳۳/۴ درصد در پایان آذرماه ۱۴۰۱ کاهش یافته است. لازم به ذکر است که بخشی از رشد دوازده‌ماهه نقدینگی در آذر ماه سال ۱۴۰۰ (معادل ۲/۷ واحد درصد) مربوط به اضافه شدن اطلاعات خلاصه دفتر کل دارایی‌ها و بدهی‌های بانک مهراقتصاد به اطلاعات خلاصه دفتر کل دارایی‌ها و بدهی‌های بانک سپه (بواسطه ادغام) بوده که حتی با در نظر گرفتن این امر نیز رشد دوازده‌ماهه نقدینگی در پایان آذرماه ۱۴۰۱ از کاهش قابل ملاحظه‌ای نسبت به مقطع مشابه سال قبل برخوردار بوده که البته ارقام مقدماتی حاکی از این است که این وضعیت در دی‌ماه سال جاری نیز کماکان برقرار بوده است. نکته قابل توجه آن است که در سال جاری به واسطه اهتمام و تمرکز بانک مرکزی بر اجرای سیاست کنترل مقداری رشد ترازنامه بانکها و افزایش نسبت سپرده قانونی بانک‌هایی که از نسبت‌های ابلاغی تخطی کرده‌اند، رشد خلق پول بانکها و به تبع آن رشد نقدینگی به میزان قابل توجهی کنترل شده است.

نمودار - رشد دوازده‌ماهه نقدینگی در چند سال اخیر (درصد)

➤ **پایه پولی:** پایه پولی در پایان آذر ماه سال ۱۴۰۱ با رشدی معادل ۲۶/۹ درصد نسبت به پایان سال ۱۴۰۰ به ۷۶۶۳/۱ هزار میلیارد ریال رسید. همچنین، پایه پولی در دوازده ماهه منتهی به پایان آذر ماه ۱۴۰۱ معادل ۳۶/۶ درصد افزایش یافت که نسبت به رشد دوره مشابه سال قبل (۳۷/۶ درصد)، ۱/۰ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد. لازم به توجه است که روند رشد دوازده ماهه پایه پولی متأثر از رویکرد تامین مالی دولت و سیاست‌های پولی و نظارتی بانک مرکزی به‌طور قابل ملاحظه‌ای کاهش بود و از ۴۲/۶ درصد در پایان تیرماه ۱۴۰۰ به ۳۶/۶ درصد در پایان آذرماه سال ۱۴۰۱ رسید. علی‌ایحال، لازم به توضیح است که افزایش رشد ماهانه پایه پولی در ماه‌های اخیر عمدتاً متأثر از افزایش اضافه برداشت بانکها در سال جاری ناشی از عوامل متعددی از جمله فشار بر منابع برخی بانکها برای ایفای تکالیف محوله، تامین کسری ذخایر بانک سپه (به واسطه ادغام بانکهای نیروهای مسلح در این بانک) و تداوم و تشدید ناترازی برخی از بانکها و موسسات اعتباری به واسطه ضعف سلامت مالی و حاکمیت شرکتی آنها و مخاطرات اخلاقی حاکم بر برخی از آنها در استفاده مستمر از منابع بانک مرکزی به شکل اضافه برداشت و سایر امکانها بوده است. همچنین تامین اعتبارات ارزی مورد نیاز وزارت جهاد کشاورزی و وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی توسط بانک مرکزی به منظور جبران و هموارسازی آثار حذف تخصیص ارز ترجیحی به ترتیب برای واردات نهاده‌های کشاورزی، کالاهای اساسی و دارو (به واسطه اجرای طرح مردمی‌سازی و توزیع عادلانه یارانه‌ها) از عوامل موثر بر رشد پایه پولی بوده است.